

A.: Pravo na zakoni deo nasledja kod testamentalnog nasledjivanja. Viličević V.: Posed prava i pravo na posed. Aleksić R.: Dosudjivanje troškova Državnoj hipotekarnoj banci. Bulatović M.: Tumačenja i primena § 141 K. z. Rašković D.: Imperium Banovine Hrvatske. Solovjev M.: Invalidski zakon. Tucanović M.: Kritika pozitivističkog pravnog pozitivizma. Perović N.: Tečajevi za vežbu sudiskih pripravnika.

Razne vesti.

LI. redna glavna skupščina društva „Pravnik“ se je vršila dne 12. februarja 1941 v sejni dvorani odvetniške in notarske zbornice ob udeležbi nad 70 članov. Predsednik dr. jur. et h. c. Metod Dolenc je otvoril skupščino z naslednjim nagovorom:

Slavna skupščina! Dovolite, da se predvsem spominjam dejstva, da smo se danes že drugič na skupščini sestali, odkar vihra po svetu strašna vojna, ki je tudi že na našo državo vrgla svoje temne sence: Ni nas še obiskal bojeviti Mars, pač pa je dobra Ceres že močno zaskrbljena, kako nas bo pravilno prehranjevala. Takšno razpoloženje pa nas kolikor toliko navaja, da primerjamo dobo, v kateri smo prestali svetovno vojno z dobo, v kateri živimo danes, seveda glede našega društvenega življenja. Takrat, l. 1914. je nameravalo društvo Pravnik proslaviti svojo 25 letnico, toda razen slavnostne številke našega glasila ni bilo mogoče izvesti proslave v količkaj pomembnejši obliki. Tudi sedanji vojni čas nam je preprečil, da bi bili priredili jugoslovanski pravniki drugič na slovenski zemlji kongres pravnikov. V svetovni vojni pa ni bilo več mogoče redno izdajanje društvenega glasila, ni bilo oportuno sklicevati vsakoletne društvene skupščine, ni bilo ne predavanj, ne izletov, vse je obtičalo v strahu in trepetu, kaj bo s Slovenci sploh, kaj posebej z našim društvom. V sedanjem, že skoraj poldrugo leto trajajočem vojnem času pa izhaja naše strokovno glasilo redno v določenem obsegu s trojno prilogo, seje odbora se vrše, na njih se delajo načrti, n. pr. da se na rojstnem domu v Borovnici odkrije spominska plošča našemu pokojnemu častnemu članu dr. Danilu Majaronu. Zasnovali smo načrt, da eventualno skupno z Akademijo znanosti in umetnosti postavimo nove temelje za pravno terminologijo. Trudimo se, da pomagamo naraščaju na pravniški fakulteti k lažjemu študiranju. Tudi družabnost smo gojili in gojimo slej ko prej v naši pravniški družini. Ne zaradi opravičevanja, ampak v pojasnilo bodi omenjeno, da je tudi za predavanja v tej zimi preskrbljeno, dasi smo jih morali sredi preteklega decembra zaradi hudega mraza prekiniti.

Mislím, da ta kratek pregled našega delovanja jasno kaže, kako zelo se razlikujejo na dobro stran razmere v sedanji vojni dobi od onih z časa štiriletne svetovne vojne. Seveda nam pravnikom ni treba šele poudarjati, da je edini in pravi vzrok tega dejstva to, da ne živimo več pod tujo mačehovsko vladavino, ampak da se udejstvujemo v svoji domovini pod okvirjem Kraljevine Jugoslavije. Hvaležni moramo biti torej usodi, da nam je to naklonila, posebej hvaležni pa tudi vsem činiteljem, uradnim in zasebnim, ki so nam spričo težkih časov, kakor koli priskočili na pomoč v tej ali oni obliki, da moremo obvladati težke prilike. Predvsem naj poudarim veliko naklonjenost, ki jo uživamo pri gospodu banu dr. Marku Natlačenu. Dal nam je obljubo, da bo podprl naše delo v terminološkem odseku z nagrajevanjem stalne moči, ki bo morala biti postavljena. Dalje ne smem pozabiti velike

vsote, ki nam jo je naklonil senat Kraljevine Jugoslavije po zaslugi blagopokojnega g. dr. Antona Korošca v kritje kongresnih stroškov, nastalih z izdajo kongresne Spomenice. Med svoje največje dobrotnike moramo šteti odvetniško zbornico v Ljubljani, ki financira izdajo priloge z odločbami v upravnih stvareh in nam je darovala velik znesek za kritje še drugih stroškov. Prav tako nas je z znatnimi zneski podprla banska uprava dravske banovine, dalje predsednika mestnih občin Ljubljana in Maribor. Mestna hranilnica in Hranilnica dravske banovine sta naročili po dva oglasa. Toda vse te podpore iz l. 1940. še ne bi zadostovale za kritje tiskovnih in drugih rednih stroškov, ki so v zvezi z izdajanjem glasila Slovenski Pravnik. Odbor društva je trdno odločen, da vzdržuje to glasilo v nezmanjšanem obsegu, ne da bi se zvišala članarina. Akcija, da dobimo novih podpor v tem letu, je deloma že uspela, deloma je še v teku in bo predmet točnega poročanja na prihodnji letni skupščini. Ne smemo slednjic pozabiti blagohotnosti našega dnevnega časopisja, ki nam rade volje brez plačila tiska potrebna društvena obvestila. Vsem in vsakemu naših dobrotnikov in podpornikov v imenu društva „Pravnik“ našo najsrčnejšo zahvalo; priključujemo le prošnjo, naj nam tudi v bodoče ostanejo naklonjeni. Naj nam omogočijo, da ostanemo slovenski pravniki, strnjeni v svojem strokovnem društvu, krepko in uspešno na braniku naše Kraljevine Jugoslavije kot pravne države v najlepšem pomenu besede.

Izvajanja g. predsednika so bila sprejeta z živahnim odobravanjem. Nato je podal društveni tajnik F. Orožen naslednje tajniško poročilo:

Spoštovani zbor! Vsega, kar smo si v minulem letu načrtali kot program dela našega odbora, nismo mogli izvršiti. Izredne politične razmere so do neke mere vtisnile pečat tudi našemu delu. Vojna nevarnost in moreča negotovost sta s svojimi posledicami zlasti povzročili, da se Pravniški kongres tudi v letu 1940. ni mogel vršiti; dasi so se pripravljala dela nadaljevala in je ljubljanski pododbor bil v živahnih stikih z odborniki izven Slovenije, je znana prepoved vseh javnih zborovanj preprečila kongres in se zato zadevno delo ni moglo nadaljevati. Kljub temu pa se lahko ugotovi, da so na splošno rezultati odborovega dela povoljni.

Število članstva se v minulem društvenem letu v primeri s prejšnjim letom ni bistveno spremenilo. Težke gmotne prilike nekaterih članov so pač povzročile izstop malega števila članov, kar zelo obžalujemo, saj članarina 60 din letno je resnično tako nizka, da bi jo zmožel pač vsakdo.

Tudi to leto je trpka neizprosnost posegla velikokrat v naše vrste ter nam zapustila občutne vrzeli. Umrli so sledeči člani: odvetnika dr. Stare Emil in dr. Serbec Gvidon, podpredsednik kas. sod. v p. Vrančič Ivan, sodnika dr. Travner Vladimir in Romih Božidar, apelacijski sodnik v p. Peterlin Fran, univ. profesor dr. Jurkovič Joso, višji magistr. svetnik v p. dr. Fux Riko. Posebno občutna vrzel v slovenskem pravništvu je nastala z izgubo članov Vrančiča, dr. Jurkoviča in dr. Travnerja, katerih se je naše glasilo prilikom njihove smrti oddolžilo s posebnimi članki.

Na pobudo društvenega predsednika ima društvo v svojem načrtu, da se letos ob desetletnici smrti velezaslužnega dolgoletnega svojega predsednika in častnega člana g. dr. Danila Majarona pokloni njegovemu spominu. To komemoracijo nameravamo združiti s slovesnim odkritjem društvene spominske plošče na pokojnikovi rojstni hiši v Borovnici. S pripravljalnimi zadevnimi deli je poverjen poseben od-

sek, obstoječ iz odbornikov gg. dr. Furlana, dr. Majarona, dr. Rutarja in dr. Žužka, ki je svoje delo deloma že dovršil. Po zamisli odseka naj bi se slavnost vršila po možnosti eno izmed nedelj v maju. — Kot posebno omembe vredna je nadalje ustvaritev drugega odborovega odseka, namreč terminološkega odseka, ki obstoji iz odbornikov gg. dr. Kravine, dr. Kukmana, dr. Sajovica in dr. Skaberneta. Namen tega odseka je izdati novo „Pravno terminologijo“ s slovenskim besediščem, kar se je zaradi neustaljenosti zadevnih razmer pokazalo kot posebno umestno in nujno. Potrebno delo bo trajalo seveda daljše dobo. Po intervenciji g. društv. predsednika nam je g. ban dravske banovine obljubil honoriranje stalnega tajnika tega odseka, čigar naloga bo zlasti urrejevati in zbirati prispevke posameznih članov. Odsek že vrši pripravljajna dela. Kot doslej, je tudi letos odbor posvetil mnogo pažnje društvenim stikom z našimi pravniki-dijaki. Kot običajno je društvo votiralo znesek 1000 din kot nagrado pri svetosavskem tekmovanju i. s. za temo: „Vzporeditev zaslišanja strank v civilnem in kazenskem postopanju“; le obžalujemo, da se ta nagrada ni mogla nikomur podeliti. Društveno glasilo se je brezplačno dostavljalo dijaškim organizacijam, odbor se je zavzel za popust pri nabavi učbenikov in pravnih knjig pri založništvih glede nakupov od strani dijakov. Za vsa vprašanja, ki se tičejo pomoči naši akademski mladini, zlasti glede izposojanja učnih knjig, se je osnoval tudi poseben odsek, obstoječ iz odbornikov gg. dr. Koestla, dr. Munde, dr. Urbanca in dr. Žirovnika.

Društvena akcija z izdajanjem strokovno dovršenih zakonikov se je uspešno nadaljevala. Kot 5. zvezek so izšli „Gradbeni predpisi“ v priredbi Mulačka, kot 4. zvezek „Delovnopравни zbornik“ dr. Bajiča. Kot 5. zvezek izide „Kazenski zakon“ v priredbi dr. Dolenca-Maklečeva, kot 6. zvezek „Zakon o pokojn. zavarovanju nameščencev in javno delovno pravo“ v priredbi dr. Koestla. Obe ti izdaji sta že zasigurani.

Društvenih predavanj v tem letu je bilo šest. Predavalci so bili gg.: banski svetnik dr. Kukman V. „Ničnost upravnih aktov — § 135 zup.“ (28. februarja 1940), apel. sodnik dr. Štempihar; J. „Javno blago in zasebno pravo“ (6. marca 1940), univ. prof. dr. Dolenc M. „Priseganje na našem jugu nekdanj in sedaj“ (16. marca 1940), v jeseni zopet univ. prof. dr. Dolenc M. o „Kazenskopravni presoji podneta, nasnove, pomoči in sorodnih pojmov“ (15. novembra 1940), priv. docent dr. Bajič S. o „Mednarodnem uradu dela“ (20. novembra 1940), banski svetnik dr. Kukman VI. o „Domovinstvu — potrebni pravni ustanovi?“ (4. decembra 1940). Udeležba pri predavanjih je bila povoljna. Vsem gg. predavateljem se odbor tudi na tem mestu ponovno zahvaljuje za njihov trud. Enaka zahvala gre tudi g. predsedniku okrožnega sodišča, ki je dal za predavanja na razpolago dvorano.

Da je odbor posvečal vso pozornost društvenemu glasilu, ni treba posebej poudarjati.

Društvo je vedno, kadar je bilo umestno afirmirati slovensko pravništvo, nastopalo priložnostim primerno. Deputacija s predsednikom na čelu se je udeležila odkritja spomenika Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja in poklonila venec. Odbor je vodil tudi akcijo za proslavo jubileja rojstva slavnega pravnika dr. Krajca in name-raval pri tem obnoviti spominsko ploščo na njegovi rojstni hiši. Zaradi raznih težkoč se je pa ta akcija odložila.

Kr. banska uprava dravske banovine je z razpisom z dne 26. aprila 1940 II št. 13755/1 odobrila preosnovo društvenih pravil v smislu na zadnjem občnem zboru sklenjenega števila odbornikov in preglednikov, Kooptirani so bili gg. dr. Majaron F. in dr. Lučovnik H. kot odbornika

in dr. Skaberne F. kot preglednik. Odbor je imel v minulem letu 7 rednih sej in več internih večernih sestankov. G. predsedniku apel. sodišča, ki je dal za seje na razpolago sobo, se odbor najtopleje zahvaljuje.

Tradicionalni spomladanski društveni izlet se je vršil dne 2. junija 1940 na Vrbo—Bled s poklonitvijo pri rojstni hiši dr. Prešerna in na grobu ustanovitelja dr. Ferjančiča. Na Vrbi je govoril nam. drž. tož. Goslar, na Ferjančičevem grobu se je oddolžil njegovim manom podpredsednik dr. Sajovic; uspeli izlet je obširneje omenjen v 7—8. številki „Slov. Pravnika“ iz l. 1940.

Tajnikovo poročilo je bilo soglasno sprejeto, nakar so zborovalci na poziv predsednika počastili spomin umrlih članov z enominutnim molkom. Nato je podal blagajnik dr. A. Urbanec tole blagajniško poročilo:

Dohodki:

članarina		din 64.615'80
podpore		
Advokatska komora	din 11.000'—	
Mestna hranilnica ljubljanska za 2 oglasa	„ 4.000'—	
Banska uprava	„ 1.000'—	
Mestna občina Ljubljana	„ 2.472'50	
Mestna občina Maribor	„ 500'—	„ 18.972'50
obresti		
Mestna hranilnica ljubljanska	din 2.760'—	
Kmetška posojilnica ljubljanske okolice	„ 2.116'59	
Kmetški hranilni in posojilni dom	„ 645'50	„ 5.520'09
		din 89.106'39

Izdatki:

tiskarniški stroški (dolg iz l. 1939.)	din 10.666'—	
tiskarniški stroški za leto 1940.	„ 52.862'—	„ 63.528'—
honorarji		„ 15.645'—
upravni stroški		„ 6.421'84
„Pravniški dom“ — 25 deležev		„ 3.000'—
vrnjen kongresni prispevek		„ 110'—
		din 88.704'84

Pokaže se tedaj prebitok **din 401'55**, ki se prenese na novi račun.

Društveni proračun za leto 1941. bi bil naslednji: S tiskarno se je sklenila nova pogodba, po kateri stane pola din 1.700'—. Pred leti je društvo plačalo za polo din 1.000'—. Navzlic temu je odbor sklenil, da predlaga občenemu zboru, da ostane članarina v isti višini, to je din 60'—, ker upa, da bo predvideni primanjkljaj za leto 1941. krit iz podpore.

Blagajnikovo poročilo je bilo soglasno sprejeto. V imenu preglednikov je poročal g. dr. Žirovnik, da je blagajniško poslovanje v redu, in predlagal, naj se podeli odboru razrešnica, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah je bil za predsednika desetič izvoljen g. univ. profesor dr. Dolenc, živahno pozdravljen od navzočih. Z vzklikom je bil nadalje izvoljen ves dosedanji odbor in dosedanji pregledniki.

Nato je dobil besedo podpredsednik, g. univ. profesor dr. Sajovic, ki je po kratkem uvodu izvajal:

„Dejstvo je, da ste danes zbrani na vsakoletni glavni skupščini poklicali g. univ. prof. dr. Metoda Dolenca že desetič za predsednika našega društva. Navdušeno in odkritosrčno pritrjevanje ob tej izvolitvi je pričalo, da tega niste storili le iz navade, ravnodušnosti ali lagodnosti, ampak da se zavedate, da postavljate društvu na čelo moža, ki ga je že doslej vodil spretno in okretno, od uspeha do uspeha in to v časih, ki društvu delovanju niso preveč naklonjeni. Dali ste izraza svojemu prepričanju, da priznavate vsi velike in nevenljive zasluge, ki si jih je g. dr. Dolenc za časa predsednikovanja pridobil za društvo. Kajti ni majhna težava, vzdržati na višini društvo, ki dela le za povzdigo pravoznanstva, dobrost pravosodstva in pronicanje pravne misli. Naši cilji so daleč od kričavih zunanosti, da bi jih dosegli, je treba skupine z enakimi ideali prežetih ljudi. In to zbiranje v homogeno enoto je med drugimi še posebna odlika našega predsednika, ki se mu vselej posreči, zbrati okoli sebe za delo pripravljenih somišljenikov. Kako je bilo sicer predsednikovo krmarenje uspešno, mi za zadnje leto ni treba ponavljati, čuli ste pravkar iz besed našega vestnega g. tajnika. K njegovemu poročilu bi dodal edinole, da je bil g. predsednik pri vsakem društvnem ukrepu z vsem svojim srcem, da ni manjkal nikdar z iniciativnim pogledom, da je bodril povsod z izkušnim nasvetom. Bil je kakor nevidni fluid, ki obkroža posamezne društvene edinice, jih spaja v harmonično celoto in vodi k začrtanemu cilju.

Toda število deset, ki sem si ga izbral gori, nikakor ni osamljen pojav v letih Dolenčevega društvnega delovanja. Kakor po namernem naključju je desetica nekako praštevilo za štetje njegovega zanimanja za društvo, je nekakšno čudežno gibalo, ki so ga položile rojenice v zibel njegove povezanosti s „Pravnikom“. S preteklo poslovno dobo je namreč minilo dva j e t let, odkar je stopil v odbor društva „Pravnik“. Koliko je dal v teh letih premišljenih predlogov, koliko je sam izvedel društvnih sklepov, o tem pričajo zgovorno zapisniki odborovih sej, znano pa je tudi Vam, ki budno spremljate društveno dogajanje. Bil je tudi v vseh meddruštvnih odsekih, ki so pripravljali večje akcije, v katere je „Pravnik“ pošiljal z drugimi slovenskimi organizacijami tudi odposlance. Skratka, bil je steber Pravnikovega odbora v dvajsetletju povojnega delovanja.

Toda naj mi bo dovoljeno, da čarobno desetico še enkrat pomnožim, da omenjeno dvajsetico podvojim. Je štiri deset let, ko je izšel v XVII. letniku „Slovenskega Pravnika“ članek: „More li zastavni upnik še ne izbrisano hipoteko odstopiti novemu upniku na tistem mestu, kjer je prvotno vpisana?“ Bil je to pravniški prvenec našega predsednika, o katerem takratni urednik gotovo še ni slutil, da bo postal najplodovitejši slovenski pravniški pisatelj. Prepričati pa se je mogel že v naslednjih letih, da bo nova moč „Slovenskemu Pravniku“ tudi stalna, da ga bo rešila nekajkrat zadreg. Odtlej ga menda ni letnika našega glasila, da ne bi bil natisnjen v njem daljši Dolenčev spis, da o kritikah, o poročilih iz drugih delov pravniškega življenja in sveta niti ne govorim, da skoro molčim o dejstvu, da je tej ali oni številki „Slovenskega Pravnika“ vprav njegovo pero določilo njen uspeh in j i vtisnilo posebno oznako.

Samo izrabljal bi vašo potrpežljivost, ako bi o vseh zaslugah predsednika dr. Dolenca še kaj govoril, ako bi hotel naštevati podrobnosti, zlasti ako bi omenjal njegove zasluge za pravoznanstvo sploh. Zadaló bi mi samo večno skrb, ali v njih nepreglednem številu nisem česa

pozabil, ali nisem ostal nepopoln. Ta register mi dovolite, da ga odpravim na kratko, da so zasluge izredne.

Očitati nam bi vsem mogli nepozornost, naravnost nedelavnosti bi nas lahko krivili, ako bi priznanja za vse to društvu predano delo ne izrazili na način, ki mu bo dajal neizbrisen pečat. Zato predlagam v imenu odbora, da se izvoli društveni predsednik dr. iur. in dr. h. c. Metod Dolenc v priznanje njegovih posebnih zaslug za „Pravnik“ in slovensko pravoznanstvo sploh za častnega člana. S tem se bomo njegovemu nesebičnemu delu za društvo in njegove cilje samo skromno oddolžili.“

Po mogočnem ploskanju, ki je sledilo temu govoru, je izjavil podpredsednik dr. Sajovic, da smatra predlog s spontanim vzklikom vseh prisotnih za sprejet. Novo izvoljeni društveni častni član in predsednik dr. Dolenc se je za izvolitev prisrčno zahvalil in zaključil glavno skupščino.

Kronika društva „Pravnik“. Na redni glavni skupščini izvoljeni odbor se je konstituiral kakor v prejšnjem letu: predsednik dr. Metod Dolenc, podpredsednik dr. Rudolf Sajovic, tajnik Fran Orožen, blagajnik dr. Anton Urbanec. — V društvu sta predavala gd. namestnik vrh. drž. tožilca dr. Anton Štuhec: „Praksa in pomen pridržbe po prestani kazni“ (20. marca 1941); gd. univ. prof. dr. Rudolf Sajovic: „Tožbe o civilnopравниh zahtevkih, o katerih je odločilo že upravno oblastvo (26. marca 1941). — Za društvene člane so bili sprejeti gg.: Zarnik Vladiboj, notarski pripravnik v Mariboru, dr. Vogelnek Adolf, mestni komisar v Ljubljani, Levstek Vinko, sodni pripravnik v Mariboru, Ferdič Ignac, notarski pripravnik v Celju, Kante Vladimir, pol. komisar v Ljubljani, dr. Jug Stanko, odvetnik v Ljubljani, Bučar Franc, mestni komisar v Ljubljani, Lah Zdenko, Masle Pavel, Dermota Miha, Martinec Rudolf, Farkič Ignac, vsi sodni pripravniki v Celju, dr. Francec Adolf, pravni referent Privilegirane agrarne banke v Ljubljani.

Vdanostni čestitki. Ob prevzemu izvrševanja kraljevske oblasti po kralju Petru II. je Društvo „Pravnik“ izrazilo naslednjo čestitko: „Ob nastopu slavnega prestola Karadjordjevičev navdušeno čestita mlademu kralju Petru II. in mu želi vso srečo v dobrobit naše kraljevine Društvo „Pravnik“.“ — Istočasno je bila poslana še naslednja brzogajka: „Mlademu kralju Petru II. na slavnem prestolu Karadjordjevičev izraža neomajno zvestobo in vdanost Kongres pravnikov Kraljevine Jugoslavije“.

Osebnosti. Za rednega univ. profesorja na pravni fakulteti v Ljubljani je postavljen dr. Steska Henrik, sodnik upravnega sodišča v pok. — Postavljeni so: za starešino okrajnega sodišča Karlovšek Janko (Višnja gora), Zalokar Alojzij (Velike Lašče), za okrožna sodnika Čerček Janko in dr. Dev Miroslav (Maribor), za tajnika pri vrhovnem sodišču dr. Tomišek Teodor, za okrajna sodnika Kermavner Boris (Maribor) in Bogataj Bogumil (Prevalje). Premeščeni so okrožni sodnik Zorko Josip (Ljubljana), okrajni sodnik Oblak Vital (Kranj) in Peterca Franc (Ljubljana). — Za sreskega načelnika je postavljen dr. Orožim Josip (Logatec), za političnopravnega pristava dr. Kržič Gabrijel (Trebinje). — Odvetniško pisarno je odprl Kranjc Ferdo v Celju. — Na lastno prošnjo je bil izbrisan iz imenika odvetnikov dr. Gaberšček Fran. — Umrli so notar v pok. Globočnik Janko, bivši odvetnik in višji deželno-

sodni svetnik v pok. Rutar Matija, javni notar Kenda Josip, sodnik okrožnega sodišča v pok. Avsec Anton, odvetnik dr. Munih Josip.

Razsodišče ljubljanske borze. V poslovnem letu 1940. je prirastlo 1457 tožb. Vključno s tožbami, ostalimi iz prejšnjega leta (71), je bilo treba rešiti v celem 1528 tožb (1457 + 71), torej 350 manj kakor v predidčem letu. V novo priraslih tožbah je tožbeni zahtevek izviral v enem primeru iz borznega posla in v 1456 primerih iz poslov, sklenjenih zunaj borze. Od vseh tožb je bila zavržena zaradi nepristojnosti pozvanega razsodišča ena tožba. s poravnavo je bilo rešenih 12, z zamudno sodbo 1176, s sodbo po izvršeni razpravi 48, na drug način 41, dočim miruje postopek v 252 primerih, to zato, ker je bila vložena terjatev vplačana po večini pred razpravo. Nerešenih je ostalo konec leta 18 tožb. V pravnih stvareh, rešenih s sodbo, je trajal postopek od dne vložene tožbe do izrečene sodbe manj kot 1 mesec v 1111, nad en mesec v 125 primerih, od pravnih, ki so trajale do enega meseca, je bilo rešenih 227 v 8 dneh, 725 v 14 dneh, 159 pa v času med 14 dnevi do enega meseca. Navedeno število 159 izvira po večini iz dejstva, da je bilo vročanje tožb po pošti često združeno s težkočami, zlasti v krajih izven Dravske banovine, ker toženci niso hoteli prevzeti poslanih tožb v namenu, da se plačilo vtoževanega zneska zavleče, v nekaterih primerih pa tudi iz dejstva, da kljub ponovnim urgencam od zaprošenih sodišč za vročitev tožbe in vabila k razpravi ni bilo mogoče dobiti povratnik, tako da je treba bilo zadevo javiti nadrejenemu okrožnemu sodišču in celo nadrejenemu apelacijskemu sodišču. Terjatve, za katere so bile vložene tožbe v letu 1940., znašajo skupaj 4.540.783'48 din proti 5.909.929'69 din v letu 1939. Najvišja terjatev je bila 180.000 din, v letu 1939. pa 121.740 din. Pri vtoženih izven borze sklenjenih poslih ni bil član borze tožitelj v 808, toženec pa v 1454 primerih. Med imenovanimi strankami je bilo 2250 domačinov in 12 tujcev. Odvetniki so zastopali tožitelje v 1035 primerih, tožence pa v 37 primerih. Tožbam proti strankam, ki niso bili člani, je bilo ugojeno v 1222 (+ 1 član) primerih, ena tožba pa je bila zavržena. Tožbam proti strankam, ki so bili člani, ni bilo ugojeno le v enem primeru.

Taksiranje sodnih poravnav. Dravska finančna direkcija v Ljubljani se je obrnila na finančno ministrstvo, oddelek za davke, s sledečim vprašanjem:

„Ob taksnih revizijah se je opazalo, da sodišča različno taksirajo poravnave, kjer se ena stranka (dolžnik) zaveže, da bo plačala do določenega roka svoj dolg drugi stranki (upniku), ki izvira iz prodaje trg. blaga. Primer je po navadi ta, da ima kak trgovec proti svojemu odjemalcu terjatev na kupljenem trgu. Nekatera sodišča zahtevajo poleg 1% takse po t. p. 8 še 1% za pravni posel po t. p. 12 t. z., ker smatrajo tako poravnavo za posvedočitev kupoprodaje; druga sodišča smatrajo, da gre za t. p. 40, ki predvideva istotako takso 1%. Nekatera sodišča pa pobirajo samo ½% takso po t. p. 18 t. z., češ da gre v takih primerih za dolg, nastal z novacijo. Zopet druga sodišča zahtevajo poleg 1% takse po t. p. 8 takso po t. p. 34, češ da se za take kratkoročne nakupe po trgovinah izdajajo kvečjemu računi, ne pa kupne pogodbe. Če se torej stranka izkaže, da ima od dotičnega trgovca nesaldiran, taksiran račun o terjatvi, o kateri se sklepa poravnava, plača v tem primeru samo 1% za poravnavo po t. p. 8. Po tukajšnjem mnenju je plačati za take primere takso 1% po t. p. 8 zak. o s. t. in 1% po t. p. 40 taksnega zakona v zvezi s prip. III t. p. 8 zak. o s. t. Pozivno na § 43 zakona o sod. taksah prosimo čimprejše odločitve.“

Ministrstvo je odgovorilo pod br. 76485/59-III dne 14. avgusta 1940:

„V zvezi z vprašanjem z dne 10. novembra 1939 št. 22429-V obveščam direkcijo, da gre v danem primeru za priznanje dolga za kupljeno blago kot pravnega posla, za katero ni bila plačana nobena taksa in je zaradi tega ob sklenitvi poravnave treba plačati poleg takse po t. p. 8 oz. t. p. 22 zakona o sodnih taksah tudi takso za ta pravni posel po t. p. 18 zak. o taksah.“

Savez advokatskih komor kraljevine, začasno s sedežem v Ljubljani. Ljubljanski delegati Saveza advokatskih komor so imeli dne 9. januarja 1941 sejo, na kateri so razpravljali o bodočem delovnem programu. Sklenili so, da se predlaga ostalim komoram, da bi se vršila glavna skupščina 8. junija 1941 na Bledu in da se dajo na dnevni red tile referati: a) uvedba nove tarife v kazenskih stvareh, b) novela h konkurzni tarifi z dne 5. aprila 1930 zaradi priznanja pravnih stroškov odvetniku-upravitelju (§ 6), c) novela k veljavni tarifi glede priznanja poštnine čl. 25, č) ukinitvev razširitve jamstva odvetnikov za sodne takse, katera razširitev je bila uvedena z uredbo o spremembah in dopolnitvah zost. z dne 30. marca 1940, Sl. L. z dne 10. aprila 1940.

Med drugim se je poudarjalo, da je treba preveliki pritok v odvetniški stan omejiti in se je k tej točki razpravljalo o tem, da bi se § 5 za. novelirano tako, da imej vsak absolviran pravnik pravico do brezplačne prakse na sodišču in ni treba, da bi se moral vpisati kot odvetniški pripravnik, da bi dobil pravico do take prakse. Večina članov pa je imela glede novelizacije tega paragrafa pomisleke in je ostalo zaenkrat pri sugestiji, ne da bi Ljubljanska zbornica kaj konkretnega predlagala k tej točki.

Ljubljanska advokatska zbornica je zaprosila vse zbornice v kraljevini, da sporoče točne statistične podatke o odvetnikih in odvetniških pripravnikih konec leta 1940., zlasti tudi podatke glede prirastka v zadnjem letu, da pravilno usmeri svoje predloge glede omejitve pritoka v odvetniški stan, ker preti splošna pavperizacija stanu.

Dr. A. U.

Umik zasebne tožbe in povprečnina (§ 314 a kp.). Zasebni tožitelj je pred razpisom glavne razprave tožbo umaknil, ker je prejel od obdolženca primerno zadoščenje. Na izjavljeni umik je prejel rešitev, naj plača povprečnino din 100.— s to-le utemeljitvijo: „Ker je zasebni tožilec pred razpravo umaknil zasebno tožbo, je bilo rešiti kakor zgoraj. Z ozirom na imovinske prilike zasebnega tožilca, mu je bilo naložiti povprečnino.“ — Sodišče s tožbo zaenkrat ni imelo nobenega posla, razen da jo je vpisalo v register in vzelo umik na znanje. Za prakso je važno, da se pri takih poravnava vsekakor upošteva povprečnina!

Dr. A. U.

Popravek. Čitatelje prosimo, da popravijo naslednje napake v članku „Nagrada javnega notarja kot sodnega poverjenika itd.“ v zadnjem snopiču „Slovenskega Pravnika“: na str. 35, 10. vrsta od spodaj namesto „31/1“ pravilno 34/1; na str. 36, 15. vrsta od zgoraj namesto „§ 41/5“ pravilno „§ 41/I-III“; na str. 37, 12. vrsta od spodaj namesto „ker“ pravilno „kar“; na str. 39, 2. vrsta od zgoraj naj se črta za besedo „opravila“ vejica.